

משלי פרק ד

(יג) הַחֲזִק בַּמוֹסֵר אֶל תְּרֵף נַצְרָה כִּי הִיא חַיִּיךָ:

ביאור הגר"א - משלי פרק ד פסוק יג

כי היא חייך כי מה שהאדם חי הוא כדי לשבור מה שלא שבר עד הנה אותו המדה לכן צריך תמיד להתחזק ואם לא יתחזק למה לו חיים:

מסילת ישרים פרק יא:

...ואמרו ז"ל (ש"ר פ' טז): אמר הקדוש ברוך הוא, אל תאמר הואיל ואסור לי להשתמש באשה, הריני תופשה ואין לי עון, הריני מגפפה ואין לי עון, או שאני נושקה ואין לי עון. אמר הקדוש ברוך הוא, כשם שאם נדר נזיר שלא לשתות יין, אסור לאכול ענבים לחים ויבשים ומשרת ענבים וכל היוצא מגפן היין, אף אשה שאינה שלך, אסור ליגע בה כל עקר. וכל מי שנוגע באשה שאינה שלו, מביא מיתה לעצמו וכו'.

והבט מה נפלאו דברי המאמר הזה, כי המשיל את האיסור הזה לנזיר, אשר אף על פי שעיקר האסור אינו אלא שתיית יין, הנה אסרה לו תורה כל מה שיש לו שייכות עם היין. והיה זה לימוד שלימדה תורה לחכמים איך יעשו הם הסייג לתורה במשמרת שנמסר בידם לעשות למשמרתה, כי ילמדו מן הנזיר לאסור בעבור העקר גם כל דדמי לה. ונמצא, שעשתה התורה במצוה זאת של נזיר מה שמסרה לחכמים שיעשו בשאר כל המצות, למען דעת שזה רצונו של מקום. וכשאוסר לנו אחד מן האסורין, ילמד סתום מן המפורש לאסור כל הקרוב לו. ועל זה הדרך אסרו בענין זה של העריות כל מה שהוא ממינו של הזנות, או הקרוב אליו, יהיה באיזה חוש שיהיה, דהיינו, בין במעשה, בין בראיה, בין בדבור, בין בשמיעה, ואפילו במחשבה.

ועתה אביא לך ראיות על כל אלה מדבריהם ז"ל: במעשה, דהיינו הנגיעה או החבוק וכיוצא, כבר נתבאר למעלה במאמר שזכרנו, ואין צריך להאריך.

בראיה, אמרו ז"ל (ברכות יח): "יד ליד לא ינקה רע", כל המרצה מעות מידו לידה כדי להסתכל בה, לא ינקה מדינה של גיהנם. ואמרו עוד (שבת סד): מפני מה הוצרכו ישראל שבאותו הדור כפרה, מפני שזנו עיניהם מן הערוה וכו'. אמר רב ששת מפני מה מנה הכתוב תכשיטין שבחוץ עם תכשיטין שבפנים, לומר לך, שכל המסתכל באצבע קטנה של אשה, כאלו מסתכל במקום התורף (ברכות כד). ואמרו עוד ונשמרת מכל דבר רע (דברים כג): שלא יסתכל אדם באשה נאה ואפילו היא פנויה, באשת איש ואפילו היא מכוערת (ע"ז כ).

בענין הדבור עם האשה, בהדיא שנינו (אבות פ"א): כל המרבה שיחה עם האשה גורם רעה לעצמו.

ובשמיעה אמרו (ברכות כד): קול באשה ערוה. עוד בענין זנות הפה והאוזן, דהיינו, הדיבור בדברי הזנות או השמיעה לדברים האלה, כבר צווחו ככרוכיא ואמרו (ירושלמי תרומות פ"א): ולא יראה בך ערות דבר (דברים כג): ערות דיבור זה ניבול פה. ואמרו (שבת לג): בעון נבלות פה צרות מתחדשות ובחורי שונאיהם של ישראל מתים. ואמרו עוד (שם): כל המנבל פיו מעמיקים לו גיהנם. ואמרו עוד (שם): הכל יודעים כלה למה נכנסת לחופה, אלא כל המנבל פיו כו', אפילו גזר דין של שבעים שנה לטובה, הופכים לו לרעה. ואמרו עוד (חגיגה ה): אפילו שיחה קלה שבין איש לאשתו, מגידים לו לאדם בשעת הדין. ובענין השמיעה הרעה הזאת גם כן אמרו (שבת לג): אף השומע ושותק, שנאמר (משלי כב): זעום ה' יפול שם. הרי לך שכל החושים צריכים להיות נקיים מן הזנות ומעניינו.